

Kronika Obce Štôla za rok 2008

Úvod

Rok 2008 môžeme nazvať rokom prípravy na zavedenie novej meny - EURO.

Samospráva obce

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v priebehu roka sedemkrát. Na svojich zasadnutiach sa zaoberali plnením rozpočtu na rok 2008, ktorý bol v priebehu roka upravovaný podľa aktuálnych potrieb. Celkové príjmy činili 5 588 tis. Sk. Najväčším zdrojom príjmu tvoria dane z príjmov – tzv. podielové dane – 3 856 tis. Sk, čo je o 511 tis. viac ako minulý rok. Ďalším zdrojom príjmu je daň z nehnuteľnosti – 463 tis. , čo je o 37 tis. Sk viac a daň z ubytovania 115 tis. Sk, čo je o 48 tis. Sk viac. Vyššie príjmy u dane z ubytovania boli v dôsledku jej zvýšenia poplatku o 100% (z 5.- na 10.- Sk). Ďalší príjem bol za predaj lyžiarskeho vleku 201 tis. Sk a predaj pozemku 6 tis. Sk.

Výdavky boli celkom 4 071 tis. Sk. Okrem výdavkov na činnosť obecného úradu boli väčšie výdavky na požiarnu ochranu 101 tis. Sk (bolo to na nákup hadíc, opravu auta PEUGEOT, naftu a stravné na súťaže družstiev), verejné osvetlenie 109 tis. Sk, dotácia na vojnové hroby 42 tis. Sk, odstupné zamestnancom MŠ 125 tis. Sk, úprava cesty k cintorínu (vysypanie makadamom) 67 tis. Sk, zakúpenie zariadenia do klubu mládeže 145 tis. Sk.

Mimoriadna inventarizácia bola prevedená z dôvodu zrušenia prevádzky materskej školy v mesiaci júl 2008. Inventarizácia celého majetku obce bola prevedená v decembri. Deväťčlenná inventarizačná komisia nezistila manko. Vyradený bol majetok v hodnote 115 683 SK. K 31.12.2008 bola hodnota majetku obce vyčíslená na 11 304 tis. Sk.

Výsledok hospodárenia bol 1 309 971,33 Sk. O využití týchto prostriedkov rozhodnú poslanci na budúci rok.

Na februárovom zasadnutí OZ boli poslanci oboznámení s počtom detí, ktoré navštevujú materskú školu a so situáciou, ktorá nastane od 1. septembra, kedy odídu školopovinné deti. Po prehodnotení nákladov na prevádzku materskej školy a školskej jedálne, vyhodnotení ankety, v ktorej sa rodičia vyjadrovali k udržaniu materskej školy s poldennou prevádzkou bez podávania stravy (len 4 rodičia sa vyjadrili kladne) a odporúčania školskej rady zo dňa 5.2.2008 OZ schválilo zrušenie materskej školy a školskej jedálne k 31.7.2008.

Zrušením prevádzky materskej školy vyvstala otázka ako využiť túto budovu. Plány a projekty sa v priebehu roka niekoľkokrát menili. Uvažovalo sa o zriadení klubu pre mladých a klubu pre seniorov. Miestna podnikateľka Andrea Valeková oznámila, že k 31.12.2008 končí s prevádzkou miestnych potravín a tak OZ rozhodlo, že v budove bývalej materskej školy bude predajňa potravín a reštaurácia.

V marci sa poslanec Radovan Bachorík písomne vzdal funkcie poslanca a predsedu kultúrnej komisie. Prvým náhradníkom za poslanca OZ podľa počtu získaných platných hlasov v komunálnych voľbách bol p. Zámečník Miroslav st., ktorý funkciu prijal a 15.4.2008 zložil

predpísaný sľub do rúk predsedu volebnej komisie Vladimíra Hudáka. Za predsedu kultúrnej komisie bol zvolený p. Emil Láska.

OZ 2x vyhlásilo voľbu na funkciu kontrolóra obce. Na prvý termín, ktorý bol 8.4.2008 sa nikto neprihlásil. Po opätovnom vyhlásení volieb sa prihlásilo 5 kandidátov. Dňa 10.6.2008 za kontrolóra obce OZ chválilo p. Ing. Novajovského Stanislava zo Spišskej Belej.

Zvýšiť záujem občanov o dianie v obci aktívnou účasťou na verejných zasadnutiach OZ sa poslanci snažili dosiahnuť zavedením „Hodiny otázok občanov na starostu obce a poslancov OZ“. Aj napriek tomu, že táto „hodina“ je na začiatku rokovania, OZ občania mali len minimálny záujem.

V rámci schváleného Územného plánu obce chcelo OZ začať s výstavbou športového ihriska. Bolo však potrebné vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom a tu sa všetko i skončilo. Snaha OZ nenašla pochopenie u niektorých majiteľov pozemkov a tak sa zatiaľ v projekte výstavby ihriska pokračovať nebude.

OZ schválilo, že okrem Spoločného školského úradu Svit bude mať obec i Spoločný školský obvod Vysoké Tatry, nakoľko do ZŠ vo Vyšných Hágoch chodia i deti z našej obce a na zariadenie školy bol poskytnutý príspevok vo výške 5 000 Sk.

Štátna správa

V marci vláda oznámila konverzný kurz (30,1260), ktorým sa budú od 1.1.2009 prepočítavať koruny na eurá. Od augusta boli ceny všetkého tovaru uvádzané duálne t.j. v korunách i eurách. Zavedeniu novej meny venovala značnú pozornosť i samospráva. Na informačnej tabuli boli zverejňované všetky dostupné informácie týkajúce sa nominálnej hodnoty, vzhľadu, veľkostí a farebného rozlíšenia mincí a bankoviek. Začiatkom decembra dostala každá domácnosť EURO kalkulačku, aby sa obyvatelia rýchlejšie zorientovali v novej mene. Vláda sa zaručila, že so zavedením novej meny nedôjde k zvyšovaniu cien a zákonom stanovila zaokrúhľovanie cien tovaru i služieb, ktoré je v prospech občana.

Podnikateľské aktivity

K 31.decembru 2008 súkromná podnikateľka Andrea Valeková zatvorila jedinú predajňu s potravinami v obci. Dôvodom bola nerentabilnosť. Predajňu potravín prevádzkovala rodina Valeková 16 rokov.

Výstavba v obci

Aj napriek schválenému územnému plánu, kde bola riešená i možnosť individuálnej výstavby v obci v tomto roku začal s výstavbou nového zrubového domu len Róbert Javorský v lokalite zvanej Poľana. S výstavbou apartmánových bytov na mieste bývalého penziónu Slovenka započala firma KIMCHANSKI DEVELOPMENT z Bratislavy.

Jánovi Rusnákovi č. 99 sa podarilo skolaudovať 1 bytovú jednotku v novopostavenom dome, do konca roka sa však do nového bytu nepresťahoval.

Školstvo

Od januára bolo zapísaných v materskej škole 14 detí a to 10 chlapcov a 4 dievčatá (2 rómkky). Z toho bolo 8 predškolákov. Priemerná dochádzka bola 9 detí. Nízky počet detí a vysoké náklady na prevádzku materskej školy bolo potrebné riešiť a tak OZ rozhodlo, že MŠ a ŠJ k 31. júlu zatvorí. K tomuto dátumu Rozhodnutím MŠ SR č. CD-2008-6832/14246-1: 917/MŠ bola MŠ a ŠJ vyradená zo systému škôl a školského stravovania. Deti ukončili školský rok 30. júna 2008. Od septembra 6 detí navštevuje Materskú školu na Vyšných Hágoch, ktorej boli poskytnuté hračky v hodnote cca 3 000 Sk.

V júli sa prevádzala inventarizácia, vyradovanie a postupné sťahovanie majetku na obecný úrad.

Trochu z histórie materskej školy

Materská škola v Štôle bola otvorená 1. októbra 1954, keďže obec nemala vlastnú budovu bola umiestnená v jednej miestnosti na prízemí zrubového domu prof. Vydru. Zapísaných bolo 21 detí, z toho 11 chlapcov a 10 dievčat. Prvou učiteľkou bola Emília Dovičicová abiturantka jedenástročnej školy v Hlohovci. Deti si nosili svoju desiatu a na obed sa rozišli domov.

Do zrekonštruovanej budovy bývalej základnej školy sa materská škola presťahovala 13. septembra 1982. V tejto budove už majú deti svoju herňu, jedáleň, spálňu a bola zariadená i kuchyňa. Desiatu a olovrant im pripravovala pomocná kuchárka a obedy im doviezla z tunajšieho liečebného ústavu. Od októbra 1999 z dôvodu zatvorenia liečebného ústavu obedy dovážalo PD Lučivná z detských Kúpeľov Lučivná. Od 22. novembra 1999 sa začali variť obedy priamo v škôlke a varilo sa i pre deti z MŠ v Mengusovciach odkiaľ prišla i kuchárka p. Marta Jarošová.

Materská škola bola zatvorená po 54 rokoch.

Kultúra a šport

Kultúrna komisia pod vedením nového predsedu Emila Lásku pripravila pri príležitosti MDD športový deň pre všetky deti.

Aj v tomto roku sa v druhý júlový týždeň uskutočnil denný anglický kresťanský tábor pre deti, ktorého hlavnou úlohou je vyučovanie anglického jazyka hravou formou lektormi z USA. Tohtoročnou témou bolo „Vystúpenie na 5 biblických vrchov“. Deti počúvali príbehy o Abrahámovi, Mojžišovi, Eliášovi a Ježišovi. V popoludňajších hodinách sa venovali hlavne športu, bábkoherektvu, ručným prácam a zvonkohre. Vo večerných hodinách mali možnosť porozprávať sa s Američanmi pri hodine konverzácie aj rodičia. Krásne slnečné počasie umožnilo deťom tráviť viac času vonku a užili si i hľadanie pokladu. Na záver tábora deti na spoločnom vystúpení pri obecnom úrade predviedli rodičom i kamarátom, čo sa za ten týždeň naučili a pripravili i výstavku ručných prác. Tábor ukončili spoločným posedením pri guláši a opekaní špekáčikov. Celú činnosť tábora zabezpečovali 17 Američania a pomáhali im 20 slovenských dobrovoľníkov. Tábor sa zúčastnilo 65 detí zo Štôly a blízkeho okolia.

V sobotu 23. augusta pripravila kultúrna komisia po dlhej dobe pre obyvateľov, ale i návštevníkov Štôly zábavu so živou hudbou na priestranstve pri obecnom úrade.

Pri príležitosti 64. výročia SNP sa dňa 28. augusta uskutočnil pietny akt kladenia vencov k pamätníku na vojenskom cintoríne. Hrástke prítomných sa prihovoril starosta obce Bc. Štefan Rusnák.

Pre dôchodcov usporiadali v novembri výlet do Nového Targu na vianočné nákupy. V decembri zavítal medzi deti Mikuláš, ktorý rozdával sladké balíčky. Občanom nad 60 rokov, ktorých je v obci 113 (66 žien a 47 mužov) pre ľahšie orientovanie sa v minciach novej meny boli zakúpené EURO-peňaženky. Pred Vianocami pracovníčky obecného úradu do každej domácnosti doručili vianočný pozdrav a kľúčenku s erbom Štôly.

Obecná knižnica je otvorená raz týždenne 2 hodiny a to vždy v utorok. V tomto roku bolo zapísaných 51 čitateľov z toho 18 čitateľov do 15 rokov. Celkom bolo vypožičaných 984 kníh, čo je o 145 kníh menej ako vlani. V tomto roku bola prevedená inventarizácia knižného fondu. Z 3 194 kníh bolo pre zastaranosť alebo opotrebovanosť vyradených 207 kníh. Knihy boli zaevidované v počítači. Návštevníci knižnice majú k dispozícii 3 počítače, čo využívajú hlavne rómske deti, ktoré sa cestou hier zoznamujú s prácou na počítači.

Cirkevný život

Pani farárka Mgr. Lenka Janotková odišla na materskú dovolenku. Na jej miesto nebol nikto inštalovaný. Služby Božie slúžili farári z blízkeho okolia. K výmene kazateľov prišlo v Bratskej jednote baptistov, kde Mgr. Ľubomír Pál od 1. júla 2008 nahradil Mgr. Tomáša Valchača, ktorý odišiel do Bratislavy.

Všetky deti, ktoré majú záujem mohli i v tomto roku navštevovať Klub dobrej zvesti, ktorý spoluorganizujú Bratská jednota baptistov a Evanjelická cirkev a.v.. I v tomto roku nacvičili vianočný program, s ktorým vystúpili vo svojich kostoloch.

Urbariát

Hlavnou činnosťou urbárskeho spoločenstva bola obnova lesa po veternej a kôrovцovej kalamite. V roku 2008 bolo vysadených 25 300 ks sadeníc. Dôraz sa kladie na to, aby nový les bol odolnejší voči prírodným kalamitám, čo by mala zabezpečiť výsadba zmiešaného lesa. Z toho dôvodu bolo vysadených 9 700 ks smreka obyčajného, 5 900 ks smreka červeného, 7 200 ks borovice, 2 200 ks javora horského a 300 ks jedličiek a to v porastoch Kamenia a Za jamami. Následne boli tieto porasty ošetrované vyžínaním. Výsadba sadeníc a ich ochrana boli prevedené dodávateľsky a spoločenstvo to stálo 337 921 Sk. Po kôrovцovej kalamite sa ešte vyťažilo 145,61 m³ dreva, ktoré sa predalo na pni. Na bývalej urbárskej pastierni s.č. 26 bola prevedená rekonštrukcia strechy. Celkové náklady na tieto práce činili 215 483,50 Sk. Túto budovu spoločenstvo ešte nemá na liste vlastníctva nakoľko pri porealizačnom zameraní stavby bolo zistené, že časť parcely pod prednou časťou domu ešte patrí TANAP-u a ďalším 7 fyzickým osobám. Ďalej je potrebné previesť na katastri aj pozemky, ktoré sú vedené na Bývalej urbárskej obci. Po oprave chýb v Katastrálnom aparáte boli spoločenstvu vrátené nehnuteľnosti, ktoré vlastnilo Poľnohospodárske družstvo Mengusovce. Tieto nehnuteľnosti sú zapísané na liste vlastníctva č. 888. V reštitučných nárokoch ešte treba dotiahnuť vrátenie

pozemkov pod bývalým liečebným ústavom a pozemky, ktoré Tatranský Permon neprávom odpredal jednotlivým vlastníkom chat v chatovej osade.

Hasiči

Pre hasičov bol tento rok menej úspešný, čo sa týka športovej činnosti. V okresnej hasičskej lige boli hodnotené obidva družstvá mužov, ale prvé družstvo kleslo o 1 priečku (obsadili 3. miesto) a druhé družstvo kleslo až o 6 priečok (obsadili 18. miesto) ani družstvu dorastencov sa nepodarilo obhájiť minuloročné prvenstvo (skončilo na 5. mieste). Prvé družstvo mužov sa zúčastnilo 23 pretekov v rámci okresu Poprad, 7 pretekov mimo okresu a 2 pretekov v Českej republike. Celkovo 3-krát obsadili 1. miesto, 7-krát 2. miesto a 4-krát 3. miesto. Pekným úspechom bolo i 4. miesto vo Východoslovenskej hasičskej lige s dosiahnutým časom 15,88 sekúnd. V Českej republike sa im však nedarilo v Babiciach obsadili až 61. miesto a Širokom Dúli mali neplatný pokus.

Dňa 18. mája 2008 sa uskutočnil 9. ročník súťaže požiarnych družstiev o Putovný pohár starostu Obce Štôla. Zúčastnilo sa ho 25 družstiev mužov a 8 družstiev žien a dorasteniek. Doma sa našim darilo a prvé družstvo mužov zvíťazilo časom 17,58 s, dorastenci obsadili 3. miesto s časom 19,47 s. a druhé družstvo mužov obsadilo 4. miesto s časom 19,75 s. Druhé bolo družstvo mužov zo Spišskej Soboty. Medzi ženami a dorastenkami zvíťazilo družstvo zo Spišského Bystrého časom 23,35 s., druhé bolo družstvo zo Šuňavy časom 23,97 s. a tretie miesto získalo družstvo zo Spišskej Soboty časom 24,34 s..

Súčasne sa konal i 3. ročník súťaže „Najrýchlejšia naberačka“ o Putovný pohár Obce Štôla, ktorej sa zúčastnilo 13 družstiev mužov a 3 družstvá žien. I v tejto disciplíne sa našim chlapcom darilo a prvé družstvo mužov zvíťazilo pred družstvom z Hranovnice a Šuňavy. V ženskej kategórii sa najlepšie darilo družstvu zo Spišského Bystrého, druhé miesto obsadilo družstvo zo Šuňavy a na treťom mieste skončilo družstvo zo Spišskej Soboty.

Príprava takejto súťaže si vyžaduje veľa času i finančných prostriedkov, ale hlavne dobrého koordinátora, ktorým už dlhé roky je Dušan Bachorík. Veď 33 družstiev to je takmer 200 ľudí, 27 hasičských áut, ktoré prídu do obce a to nepočítajúc divákov. A týchto ľudí treba i nakrmiť no a bez bufetu to ani nie je mysliteľné. Uvariť guláš pre toľko krkov to je zabezpečiť a nakrájať i 30 – 40 kg mäsa, očistiť 50 kg zemiakov a takmer 30 kg cibule. K tomu treba ešte šikovného kuchára, ktorý z toho uvarí perfektný „Štôlsky“ guláš v poľnej kuchyni. Tentoraz sa tejto úlohy na jednotku zhostil Ján Kuzmik ml. č.d. 60.

Počasie

Začiatok roka sme privítali len s veľmi slabou prikrývkou snehu. Väčšie mrazy trvajú len pár dní, takmer celý mesiac sa teploty pohybujú okolo 0, takže slabá nádielka snehu dlho nevydržala. Zima prichádza až 26. januára, kedy po prvý raz nasneží a prichádzajú prvé fujavice. Tohto roku Veľkonočné sviatky prišli skoro, už 21. marca a tak sa niet čo čudovať, že boli biele. Snehu napadlo toľko, že ho bolo potrebné z ciest a chodníkov odrhnúť. Ale teplé marcové slniečko mu nedalo veľa šancí.

Dňa 21. apríla prišla prvá búrka. Leto bolo pomerne suché a horúce. Babie leto ako sa patrí. Aj keď Katarína bola na lade Vianoce boli biele.

Deomografia

Radosť z narodenia detí navštívila tri rodiny. Zo syna Milana sa teší rodina Milana a Ľudmily Kokyových, zo syna Juraja manželia Juraj a Ingrid Varsovci a z dcéry Diany rodina Zuzany a Miroslava Ondrejkových.

K trvalému pobytu sa prihlásilo 5 a odhlásilo 7 občanov. Smútok nad stratou blízkych zavládol v 5 rodinách.

K 31.12.2008 je v obci prihlásených k trvalému pobytu 516 obyvateľov.

V Štôle 28. mája 2009

Zapísala: Viera Valeková